

Blockchain als factchecker

07-07-2017 08:33

Een systeem ontwerpen waarbij het netwerk wordt ingezet als controleur van het nieuws en daarmee journalisten empoweren: dat is de uitdaging die De Utrechtse Internet Courant (DUIC) samen met de Design Innovation Group (DIG) en Milvum aangaan. De drie partners gaan komend jaar onderzoeken hoe blockchain technologie kan helpen om feiten van fictie te scheiden. Het onderzoekstraject wordt financieel ondersteund door SIDN fonds en Google.

"De betrouwbaarheid van het nieuws ligt onder vuur. De twijfelachtige verkiezingsuitslagen, waarbij geruchten gaan dat mediakanalen en journalisten zijn omgekocht, maken dat we steeds wantrouwiger worden over onze berichtgeving. Daarnaast waarschuwen steeds meer onderzoekers dat we in een filter bubble leven", stelt Design Researcher en journalist Danielle Arets. "Slimme algoritmes voorzien ons steeds meer van informatie op maat. Met als voordeel dat de informatie naadloos aansluit bij onze behoeftes en interesses. De keerzijde is dat we steeds minder in aanraking komen met conflicterende meningen en visies. Wij vroegen ons af hoe dat te doorbreken is."

Arets zocht een half jaar geleden contact met Martijn Rademakers, uitgever van DUIC, om gezamenlijk de mogelijkheden te verkennen voor het ontwerpen van een nieuw systeem voor factchecking. Arets had daarbij blockchain voor ogen; de technologie waarmee binnen de financiële wereld geëxperimenteerd wordt om de transparantie van de transacties te vergroten door zowel het beheer als de geschiedenis van data door het systeem zelf te laten controleren. "Niet langer is er een autoriteit die het laatste woord heeft, maar de 'keten' bepaalt zelf de waarde van de data. Ik was nieuwsgierig of dit systeem van vertrouwen ook zou kunnen werken voor de journalistiek", aldus Arets. "Kunnen we goede artikelen bijvoorbeeld credibility (geloofwaardigheids) likes toekennen?"

"DUIC laat zich als grootste digitale krant graag voorstaan op haar pionierende mentaliteit en daarom hebben we dit voorstel omarmd", zegt Rademakers. "We zijn naast een innovatieve online kwaliteitskrant ook een onderneming; we verkennen continue nieuwe mogelijkheden om ons werk beter te maken." Gezamenlijk schreven Arets en Rademakers een plan voor het programma 'blockchain for good' van het SIDN fonds. Deze aanvraag werd afgelopen week gehonoreerd.

Via een Frankwatching artikel van Arets en Rademakers kwam Milvum, dat met een vergelijkbaar initiatief bezig was, in contact met de innovators. Als technologisch innovatielab experimenteert Milvum met nieuwe technologieën en zo ook met blockchain. "We geloven dat blockchain niet alleen voor de financiële sector, maar ook voor een breed palet aan andere sectoren een disruptieve technologie kan zijn", aldus Thomas Koes en Remco van Riet, van Milvum. Gezamenlijk schreven de partijen in op een aanvraag voor Google. Ook deze werd afgelopen week toegekend.

Het komende jaar gaan de drie partijen samen aan de slag om dit systeem te ontwikkelen. Daarbij wordt gekozen voor een ontwerpende aanpak, waarbij het maken van het systeem en het reflecteren op de mogelijkheden ervan hand in hand gaan. Begin september organiseren de partijen een eerste bijeenkomst in Utrecht waarbij experts en geïnteresseerden worden uitgenodigd om mee te denken. Het eerste prototype hopen de pioniers eind dit jaar te presenteren.

Google

Zes Nederlandse projecten krijgen in totaal acht ton van het Digital News Initiative van Google, het fonds dat is opgezet tussen Google en Europese nieuwsuitgevers om journalistiek van hoge kwaliteit te stimuleren met behulp van technologie.

De winnende ideeën die financiële steun krijgen zijn verder BNR Nieuwsradio, Open State Foundation, Stichting Lokale Onderzoeksjournalistiek, Cartoon Movement en de VPRO.